

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 481/2017
24.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Обреновић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Пожаревцу, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 114/16 од 25.11.2016. године, на седници одржаној 24.05.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 114/16 од 25.11.2016. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пожаревцу П 28/15 од 20.11.2015. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац власник непокретности и то к.п. бр. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., у површинама ближе описаним овим ставом изреке, које су све уписане у лист непокретности број ... КО ..., затим к.п. бр. ..., ..., ..., у површинама ближе одређеним овим ставом изреке, све уписано у лист непокретности ... КО ... и да је власник са уделом од 31000/37044 на к.п. бр. ... њива ... класе површине 3.70.44 ха уписане у лист непокретности ... КО ... што је тужена дужна трпети, признати и дозволити упис права својине тужиоцу у катастар непокретности у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, а уколико то не учини, пресуда има послужити као исправа у ту сврху. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 349.500,00 динара са законском затезном каматом од 20.11.2015. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 114/16 од 25.11.2016. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке и делу става другог изреке за износ од 349.500,00 динара. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде у делу за законску затезну камату тако што је обавезана тужена да тужиоцу на износ трошкова поступка од 349.500,00 динара исплати законску затезну камату од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 55/14) и одлучио да ревизија туженог није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности, а ревизијом тужена не указује на постојање других битних повреда које би могле утицати на правилност и законитост побијане одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Трговинског суда у Пожаревцу од 22.11.2001. године отворен је стечајни поступак над ДП ББ из ..., а 26.07.2005. године закључен је уговор о купопродаји непокретне и покретне имовине између ДП ББ у стечају из ..., као продавца и овде тужиоца АА и сведока ВВ из ..., као купаца, и то тужиоца са 80% учешћа и ВВ са 20% учешћа, који је оверен пред Општинским судом у Пожаревцу Ов. ..., а након тога и анекс уговора који је оверен под Ов. Пре закључења наведеног уговора о купопродаји и анекса тог уговора Републичко јавно правобранилаштво, као законски заступник тужене Републике Србије, доставило је 08.07.2005. године, Трговинском суду у Пожаревцу пријаву за излучење из стечајне масе непокретности које је користио стечајни дужник, а на основу власничких листова Земљишнокњижног одељења Општинског суда у Пожаревцу и допуну пријаве од 24.10.2005. године којом је прецизирао непокретности које користи стечајни дужник. Између купца имовине стечајног дужника, овде тужиоца и сведока ВВ закључен је споразум о физичкој деоби оверен под Ов.бр. ... од 10.05.2006. године и анекс споразума о физичкој деоби Ов.бр. ... од 25.12.2012. године, на основу којих су тужиоцу припале у целини непокретности које су предмет тужбеног захтева у овој парници. Пресудом Трговинског суда у Пожаревцу П 1160/07 одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца Републике Србије за поништај уговора о купопродаји непокретности и анекса уговора о купопродаји у односу на непокретности наведене у ставу првом изреке првостепене пресуде Трговинског суда у Пожаревцу од 24.12.2008. године, пресудом Вишег трговинског суда од 30.07.2009. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца Републике Србије и првостепена пресуда потврђена, а пресудом Врховног касационог суда Прев 290/10 од 30.09.2010. године одбијена је као неоснована ревизија тужиоца Републике Србије изјављена против пресуде Вишег трговинског суда у Београду од 30.07.2009. године. Наведеним пресудама одлучено је да уговор о купопродаји непокретности од 26.07.2005. године и анекс уговора од 30.09.2005. године нису ништави и да се не може применити члан 103. став 1. Закона о облигационим односима и одредбе Закона о средствима у својини Републике Србије, нити Закон о претварању у друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине, већ Закон о стечајном поступку. У случају неовлашћеног отуђења ствари, према том закону, на којима је постојало излучно право дотадашњи излучни поверилац остаје поверилац стечајне масе „*sui generis*“ и не може се идентификовати са стечајним повериоцима из члана 34. Закона о стечајном поступку, нити се може претворити у разлучног повериоца. Његова имовина продата је као имовина стечајног дужника и износ остварен продајом те имовине

не представља стечајну масу из које би имали право да се намире остали повериоци. Излучно право извршног повериоца претворено је у облигационо право засновано на стицању без основа и накнаде штете у току стечајног поступка и као такво представља потраживање које се остварује намирењем износа које одговара тржишној вредности ствари пре свих осталих повериоца. У стечајном поступку који се водио над стечајним дужником ДП ББ из ..., ушла је сва имовина у чијој фактичкој државини је био овај стечајни дужник, како објекти, тако и парцеле и били су предмет купопродаје. Непокретности које су уписане у лист непокретности ... КО ... уписане су као државна својина Републике Србије, корисника Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде, непокретности уписане у лист непокретности ... КО ... уписане су као државна својина Републике Србије, корисника Града Пожаревца и к.п. бр. ... у листу непокретности уписана је као државна својина Републике Србије, корисника Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде. На к.п. бр. ..., ... и ... су изграђени објекти на којима су као држаоци уписани тужилац и сведок ВВ. Парцеле које су предмет тужбеног захтева уписане су у наведеним листовима непокретности у површинама које нису идентичне површинама тих парцела са којима су те парцеле биле уписане у поседовном листу, односно у земљишној књизи, а на основу извештаја Службе за катастар непокретности ... првостепени суд је утврдио да су парцеле остале у истом облику, у истим мерама и границама и на истом месту и да се површине разликују због превођења аналогног у дигитални катастарски план.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилно закључили да је тужилац куповином предметних парцела у стечајном поступку постао власник ових непокретности. Наиме, у стечајном поступку који је вођен над стечајним дужником ДП ББ у ... тужиоцу и сведоку ВВ продате су парцеле наведене у тужбеном захтеву, а по споразуму о деоби закљученом између тужиоца и ВВ парцеле наведене у тужбеном захтеву су припале тужиоцу. Како је парцеле које су предмет тужбеног захтева тужилац купио из стечајне масе стечајног дужника у стечајном поступку, правилно нижестепени судови налазе да је без значаја чињеница што су те парцеле уписане као државна својина Републике Србије, јер је тужилац на оригинаран начин стекао право својине на тим парцелама куповином истих из стечајне масе, а куповина непокретности у поступку стечаја на начин прописан одредбом члана 110. Закона о стечајном поступку представља оргинарно стицање права својине. Тужилац је путем јавног прикупљања понуда стекао својину на предметним непокретностима тако да Република Србија у конкретном случају може само тражити штету коју је евентуално претрпела радњама стечајног управника у поступку продаје.

И по оцени Врховног касационог суда правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев тужиоца.

Одредбом члана 20. Закона о основама својинско правних односа ("Сл. лист СФРЈ", бр. 6/80 и 36/90, "Сл. лист СРЈ", бр. 29/96 и "Сл. гласник РС", бр. 115/2005) прописано је да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем (став 1.), да се право својине стиче и одлуком државног органа на начин и под условима одређеним законом (став 2.), а чланом 33. прописано је да се на основу правног посла право својине на непокретности стиче уписом у јавну књигу или на други одговарајући начин одређен законом.

Према наведеним законским одредбама, супротно ревизијским наводима, за стицање права својине на непокретностима на основу правног посла потребан је правни основ, уговор о продаји непокретности оверен код надлежног суда, те да је стицалац своје право уписао у земљишне књиге. У конкретном случају тужилац је законитим правним послом прибавио спорне непокретности куповином у стечајном поступку, које су му предате у државину и за које је исплатио купопродајну цену па нема основа за одбијање његовог захтева да се утврди његово власништво. Куповина непокретности у стечајном поступку на начин прописан одредбом члана 110. Закона о стечајном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 84/04 и 85/05), представља оригинарно стицање својине, а тужилац је путем јавног прикупљања понуда стекао својину на предметним непокретностима. Супротно ревизијским наводима правилно је тужилац тужбом тражио утврђење права својине према Републици Србији, јер је у катастру непокретности она уписана као носилац права државне својине на овим парцелама.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одбио ревизију туженог као неоснову.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић